

ليکونکی : ادوارد هوند «Edward Hunt»
منبع اود خپريدو نيته : گلوبال ريسرچ «08-05-2024»
ژباړونکی : پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل»

په غزه کې د سولې اصلي خنډ؟ متحده ايالات

The Main Obstacle to Peace in Gaza? The United States

اوس چې د بايډن ادارې ثابته کړې چې د اسراییلو هيڅ ډول نیوکه به ونه زغمي، د غزې محاصره به دوام ومومي.

Now that the Biden administration has established that it will not tolerate any criticism of Israel, the siege of Gaza is likely to continue

په متحده ايالاتو کې د زده کونکو لاريون کونکو باندې تاوتریخوالی یو ناخوښ حقیقت روښانه کړی او هغه دا چې د پوهنتونونو د مسولو مقاماتو، سپینې ماڼۍ اود ډله ایزو اصلی رسنیو لخوا نه منل کېږي : اوداسی څرگندېږي چې متحده ايالات په غزه کې د سولې سترخنډ دی.

لکه څنگه چې اسراییل د غزې په وړاندې د بې رحمې نظا مي برید لارښوونه کړې، یاچې بیرجمه نظامی برید تر سره کوی نو متحده ایالاتو اسراییل سره د لارې په هر گام کې فعاله ونډه ترسره کوي . کوم چې د امریکا متحدو ایالتونو د دې تر ټولو مهم گامونو داخیستلو په لړ کې اسراییلو ته د تعرضي وسلو مرسته کړې، اوهم د دایمي اوربند مخالفت یې کړی او د محصلینو پر ضد یې لاریونونه ترسره کړي دي.

سناتور برني سنډرز (I-VT) د اپریل په 23 وویل: "هغه څه چې مورنن ورځ ترسره کوو خورا ناوړه پالیسي ده." "مورنن د فلسطین دخلکو دویچارولو سره مرسته کوو او اسراییل هڅوو چې غزه لاپسی ویاچاره کړي."

د (2023) کال له اکتوبر راهیسي، اسراییل د غزې د پوځي محاصرې لارښوونه کوي. اسراییلو د اکتوبر په اوومه د یوه ترهگریز برید په ځواب کې خپل عملیات پیل کړل، کله چې د حماس وسله والو اسراییلو ته ننوتل، (1200) کسان یې ووژل او (250) کسان یې یرغمل کړل. حماس، هغه د اورپکې ډله کوم چې غزه کنټرولوي، اوس هم شا وخوا سل تنه یرغمل نیولي دي.

نه یوازې د **بایدن** ادارې په منظم ډول اسراییلو ته د وسلو لیرد تصویب کړی، بلکه د کانگرس سره یې هم کار کړی ترڅو ملیاردونه ډالر اضافي نظامي مرستې خوندي کړي.

که څه هم اسراییلي چارواکو تینگار کړی چې د دوی هدف د حماس له منځه وړل دي، خو د دوی پوځي کمپاین غزه ویاچاره کړې ده. د اسراییلو د محاصرې له امله تر ۳۴ زرو زیات کسان وژل شوي او د غزې تر ۲ میلیونو زیات خلک بې ځایه شوي دي. د خورو د نړیوال پروگرام د مشر په وینا اوس د غزې په شمالي برخه کې "بشپړه قحطي" ده. نړیواله محکمه په دې اړه څیړنه کوي چې آیا اسراییل نسل وژنه کړې ده.

د اسراییلو د پوځي عملیاتو په ترڅ کې امریکا د اسراییلو سره ډیپلوما تیکي او نظامي مرستې کړې دي. که څه هم ولسمشر **جو بایدن** د اسراییلو پر پوځي کمپاین نیوکه کړې او هغه یې ډیر لور یا "پورته" گڼلی او بیا سناتور چک شومر (D-NY) د اسراییل لومړی وزیر بنیامین نتنیا هو د "سولې په وړاندې د لوی خنډ" په توگه پیژندلی، سپینې ماڼۍ او کانگرس دواړو په گډه کار کړی دی. کوم چې د اسراییلو سره د غزې د محاصرې په دوام کې مرسته وکړي.

سناتور سنډرز وویل: "دا د اسراییلو جگړه نه ده." "دا د اسراییل او امریکا جگړه ده. ډیری بڼونه او ډیری نظامي تجهیزات چې د اسراییل حکومت په غزه کې کاروي د متحده ایالاتو لخوا چمتو شوي او ددی جگړې بودجه د امریکا یې مالیه ورکونکو لخوا تمویل کيږي.

وسله وال کول

لومړنی لاره چې متحده ایالاتو په غزه کې مداخله کړي د اسرائیلو وسلې کول دي، لکه څنګه چې سناتور سنډرز یادونه وکړه. نه یوازې د **بایډن** ادارې په منظم ډول اسرائیلو ته د وسلو لیرېد تصویب کړی، بلکه د کانګرس سره یې د ملیاردونو ډالرو اضافي نظامي مرستې خوندي کولو لپاره هم کار کړی دی.

دا په تیر اپریل کې، د ډیموکراټ او جمهوري غوښتونکو گوندونو لوی اکثریت ټاکل شوي چارواکو اسرائیل ته د نورو وسلو لیرولو ته رایه ورکړه. د اپریل په 20، د استازو مجلس د 366 په 58 رایو سره اسرائیلو ته د نورو وسلو د ورکولو لایحه تصویب کړه. د اپریل په 23، سنا د پراخي کڅورې (مصرفی بودجه) د یوې برخې په توګه د 79 څخه 18 رایو سره تصویب کړ.

ولسمشر **بایډن** وویل: "دا د نړۍ د سولې لپاره ښه ورځ ده، په حقیقت کې،" ولسمشر **بایډن** په قانون کې د قانون لاسلیک کولو وروسته وویل.

د نړۍ د سولې لپاره د بریا په توګه د قانون جوړولو لپاره د ولسمشر هڅو ته په پام سره، ډیری امریکایي چارواکو خپګان څرګند کړ. نژدې ۲۰ استازو یوه ګډه اعلامیه خپره کړه چې په کې یې خبرداری ورکړ چې له اسرائیلو سره د اضافي پوځي مرستو تصویب د غزې په ویجاړولو کې د امریکا لاس وهنه کړي ده.

"ایا موږ به په دې قتل عام کې برخه واخلو که نه؟" استازي **جوکین کاسترو** (D-TX) وپوښتل. "زه انتخاب نه کوم."

کله چې سناتور سنډرز د اضافي پوځي مرستو په وړاندې خبرې وکړې، هغه استدلال وکړ چې متحده ایالات د بهرنیو مرستو قانون څخه سرغړونه کوي، کوم چې متحده ایالات هغه هیوادونو ته د نظامي مرستې ورکولو څخه منع کوي چې متحده ایالاتو په غزه کې د بشري مرستو رسولو مخه نیسي، لکه څنګه کوم چې اسرائیل کوي.

سانډرز وویل: «له اسرائیلو سره د اوسنیو پوځي مرستو دوام غیر قانوني دی. په هر صورت، یوازې په واشنگټن کې لږکیو چارواکو اسرائیلو ته د اضافي وسلو لیرولو قانونیت ته پام کاوه. د دوی لومړیتوب دا دی چې ډاډ ترلاسه کړي چې اسرائیل کولی شي خپلې محاصرې ته دوام ورکړي، لکه څنګه چې یوشمیر امریکایي چارواکو اعتراف کړی.

سناتور **لینډسي ګراهام** (R-SC) خبرداری ورکړ: "که تا سو د اسرائیلو سره د دوی د دودیزو وسلو په ډکولو کې مرسته ونه کړئ، نو یوه ورځ به راشي چې اسرائیل، که دوی اړتیا ولري، اتومي کارت به لوبوي."

اوربند سره مخالفت:

بله لاره کوم چې متحده ایالاتو اسرائیل یې ځواکمن کړی دی د دایمي اوربند څخه مخنیوی دی. په ملګرو ملتونو کې، متحده ایالاتو په مکرر ډول د اسرائیلو د پوځي برید په اړین د بحث اودتبصری د پای ته رسولو لپاره ډیپلوماتیکي هڅي شنډې کړي.

کله چې د ملګرو ملتونو دامنیت شورا د دسمبر په (2023) کې د سمدستي اوربند لپاره پریکړه لیک تصویب کړ، متحده ایالاتو دا پریکړه لیک ویتو کړ. وروسته له هغه چې دامنیت شورا د (2024) په فبروري میاشت کې د یوې بلې هڅې سره مخ شو، متحده ایالاتو هغه پریکړه لیک هم ویتو کړ.

بالاخره د (2024) د مارچ په میاشت کې، متحده ایالاتو امنیت شورا ته اجازه ورکړه چې د اوربند پریکړه لیک تصویب کړي، اودا ځکه چې هغه یعنی متحده ایالات د رایې ورکولو څخه ډډه وکړه، او امریکایي چارواکو ددی پریکړه لیک تعقیبولو یا پلي کولو لپاره هیڅ هڅه ونه کړه. په ملګرو ملتونو کې د متحده ایالاتو سفیرې **لیندا توماس-ګرین فیلد** په دروغو ادعا وکړه چې دغه پریکړه لیک "غیر پابند" یا (غیرالازم اور) وو، او هغه پدې معنی چې هیوادونه یې د تعقیبولو ته اړتیا نلري.

په هر صورت، مخ په زیاتیدونکي نړیوال فشار یو څه اغیزه درلوده. په همدې میاشت کې چې امنیت شورا د اوربند پریکړه لیک تصویب کړ، د **بايدن** ادارې ادعا پیل کړه چې غواړي په غزه کې اوربند وګوري. حکومتي چارواکو دا دریځ خپل کړی چې اوربند به د غزې او اسرائیلو په ګټه وي چې د جګړې په درولو او د یرغمل شویو د خلاصون لپاره شرایط برابر کړي.

د امریکا دغه اقدامات د اسرائیلو پواسطه سره دغزې د محاصرې د دوام ډاډ ورکوي.

لکه څنګه چې د ادارې چارواکو خپله عامه ډیپلوماسی بدله کړه، په هر صورت، دوی خپلې غوښتنې په داسې طریقو تنظیم کړې چې د اوربند ترلاسه کول ستونزمن کړي. د پیل لپاره، سپینې ماڼۍ د دایمي اوربند غوښتنه رد کړه. پرځای یې، ادارې چارواکو وویل چې دوی د لنډمهاله اوربند پلوي کوي چې اسرائیل به وکولی شي په راتلونکي نېټه کې خپلو نظامي عملیاتو ته دوام ورکړي.

په ورته وخت کې، سپینې ماڼۍ بیا حماس یې د اوربند په وړاندې د اصلي خنډ په توګه انځور کړ، حتی وروسته له دې چې حماس اشاره وکړه چې دا به دایمي اوربند ومني او اسرائیل ټینګار کوي چې دوی به خپلو پوځي عملیاتو ته دوام ورکړي، "له کوم تړون سره یا پرته". لومړي وزیر نتنیا هو دا خبره وکړه.

په حقیقت کې، د **بايدن** د ادارې اصلي لومړیتوب دا دی چې اسرائیل د غزې محاصرې ته دوام ورکړي، لکه څنګه چې د بهرنیو چارو وزیر **انتوني بلینکن** د دې کال په پیل کې ومنله.

بلیکن وویل: "اسرائیل د حماس سره دکارونو د ترسره کولو په برخه کې ښه پرمختګ کړی چې باید ترسره شي ترڅو د اکتوبر په 7 بیا ترسره نشي." "دا هغه څه دي چې اسراییل باید ورته پام وکړي. دا هغه څه دي چې مور یې هم ورباندې تمرکز کوو."
چیانو په وړاندې سخت چلند یا چې هغوی راپرځول:

په دې وروستیو کې، د متحده ایالاتو دننه ځواکونو د سولې په مخالفت کې یو بل لوی حرکت کړی دی. په ټوله امریکا کې پولیس د هغو محصلینو پر ضد چې په غزه کې یې د اوربند او له اسراییلو څخه د وتلو غوښتنه کوله، ځپلي دي.

په واشنگټن کې ټاکل شوي چارواکي د دې کرکېچ تر شا دي. یعنی چې واشنگټن مسولو مقامات ټاکلی دی چې دغه مظاهره چیان تعقیب کړی یا چې د هغو دکړنې مخ نیوی وکړي دوی نه یوازې د پوهنتون د مشرانو د کیریر (دندی یا مشاغل) له مینځه وړو لپاره کار کړی ترڅو چې کانګرس ته د شهادت ورکولو غوښتنه ونکړي، بلکه دوی د پوهنتون په مشرانو فشار راوړی چې د پولیسو ځواکونو ته بلنه ورکړي یا پولیسو ته اجازه ورکړي ترڅو چې زده کونکي ونیسي او د دوی کیمپونه یا غونډی له مینځه یوسي.

سناتور میچ مک کونل (R-KY) د اپریل په 30 غوښتنه وکړه "مدیران باید د خپلو ادارو مسولیت په غاړه واخلي." "کیمپونه پاک یا درې وړی کړي." تر دې دمه، د پولیسو ځواکونو څو مرکزونه ویجاړ کړي او له 2,500 څخه ډیر کسان یې نیولي یا توقیف کړي دي.

لکه څنګه چې قانون جوړونکو د لاریونونو لپاره فشار راوړی، ډیری یې د زده کونکو مظاهره کونکو د یهود ضد په توګه په انځور کولو سره خپلي غوښتنې توجیه کړي. په لازمي ډول، دوی د یهودي ضد وسله کړي، پدې معنی چې دوی لاریون کونکي د دوی د چوپ کولو، او د دوی د شهرت له مینځه وړو، او د پراخه ضد ضد غورځنګ د کمزوري کولو لپاره په توکمپا لو تورن کړي دي.

د لاریونونو په جریان کې، قانون جوړونکو په پوهنتونونو فشار ډیر کړی. د اپریل په 30، د ولسي جرګې جمهوري غوښتونکو اعلان وکړ چې دوی دا څیرنه پیل کوي چې ایا هغه پوهنتونونه چې د زده کونکو لاریونونه تجربه کړي باید فدرالي تمویل ته دوام ورکړي.

د جرګې **رییس ما یک جانشن (R-LA)** څرګنده کړه: "کانګرس واقعاً دوه مهمه مسؤلیتونه لري چې پدې تمرین کې به ترسره شي." "یو یې نظارت دی،" او بل یې "د پرس یا د فشار د ځواک کارول."

يوه ورځ وروسته له هغه چې د جرگې جمهوري غوښتونکو گواښ وکړ چې پوهنتونونه به ضايع کړي، د استازو جرگې يو لايحه تصويب کړه چې د يهودي ضد تعريف پراخه کړي ترڅو پدې کې د اسراییلو انتقا شامل وي. که څه هم په سنا کې د هغې برخليک ناڅرگند دی، دا قانون پر پوهنتونونو ډير فشار راوړي ترڅو د خپلو ټولنو يا د محصلينو غړي خاموش کړي چې د غزې د اسراییلو د محاصرې په وړاندې لاريون کوي. بيا هم د محصلينو د مظاهره چيانو د دفاع لپاره يو کوچنی خو د پام وړ شمير وکيلان راغلي دي. د هيواد ډيری پرمختللی قانون جوړونکو په دوامداره توگه د لاريون کونکو ملاتړ کړی، حتی د دوی د کيمپونو (غونډو) څخه ليدنه کوي او د ملاتړ پيغامونه چمتو کوي.

وروسته له هغه چې پوليسو په **ميساچوستس** کې د بوستين په ايمرسن کالج کې په تاوتریخوالی سره يوه خيمه پاکه «بيا نسکوره» کړه، استازې آيانا پريسلي (D-MA) يو بيان خپور کړ چې په کې هغې د زده کونکو ستاينه وکړه چې "د دوی غږ پورته کوي او خپل بدنونه يې د غزه په ليکه کې ايښي ترڅو د ژوند ژغورلو لپاره عملی فشار راوړي.

په نورو کالجونو کې د ورته کړکيچونو په تعقيب، **سناتور سنډرز** د سنا له پور څخه يوه وينا وکړه چې په کې يې د زده کونکو دفاع وکړه. **سنا تور** دخپلو کړنو په شرايطو کې د لاريون کونکو کړنې د متحده ايالاتو په تاريخ کې د ټولنيز عدالت لپاره لوی خوځښتونو سره تړلي، پشمول د مدني حقونو غورځنگ او په ويتنام، افغانستان او عراق کې د متحده ايالاتو د جگړو پر وړاندې حرکتونه.

سناتور سنډرز وويل: "دا د خدا وړ ده او دا د شرم وړ ده چې د يهودي ضد تور څخه کار واخلي ترڅو موږ د غير اخلاقي او غيرقانوني جنګي پاليسيو څخه لرې کړي چې د نتانياهو افراطي او نژاد پرست حکومت تعقيبوي.

په هر صورت، په واشنگټن کې د لاريون کونکو په جدي نيولو کې لږ ليوالتيا شتون لري، حتی د **بايين** د ادارې چارواکو په منځ کې چې دا يې منلې چې "په خپل ځان کې لاريونونه د يهودو ضد ندي." د دواړو ډيموکراتانو او جمهوري غوښتونکو له خوا د اقدام کولو لپاره دمخ په زياتيدونکي فشار سره مخ دي، سپيني مانی د لاريون کونکو غندنه کړې.

د می په 2، ولسمشر بايين يوه وينا وکړه چې په هغه کې يې ادعا وکړه چې د زده کونکو لاريون کونکي گډوډي، تاوتریخوالی او د يهوديت ضد خپرووي. لکه څنگه چې جمهوري غوښتونکي يې کوي، هغه د يهوديت ضد وسله واله هڅه وکړه چې د جگړې ضد حرکت غير مشروع کړي.

ولسمشر تينگار وکړ: "نظم بايد غالب شي."

د حقایقو مخنیوی

اوس چې د **بايدن** ادارې ثابته کړې چې پر اسراييلو هيڅ ډول نيوکه به ونه زغمي، د غزې محاصره به دوام ومومي. حتی که د حماس او اسراييلو ترمينځ د لنډ مهاله اوربند رامینځته کولو لپاره يو ډول تړون رامینځته شي، هيڅ تضمین شتون نلري چې اسراييل به په وروستي نيټه خپل نظامي عمليات نوي نه کړي، لکه څنگه چې يې د 2023 په نومبر کې په جگړه کې د مخکيني وقفې وروسته کړي و. هغه څه چې شايد خورا د پام وړ وي، مگر دا چې متحده ايالاتو څنگه د غزې د ويجارولو په اړه يوله مهمو حقيقتونو څخه سترگې پټ کړې دي. د امريکايي ټولني د لور پورو بنسټونو په اوږدو کې، د مشرتابه په پوستونو کې خلک په پراخه کچه د هغه څه په اړه چوپه خوله دي چې زده کونکي لاريون کونکي هڅه کوي د خلکو پام ځانته واړوي: متحده ايالات په غزه کې د سولې خنډ دي.

سناتور سنډرز ټينگار وکړ، "دا يوازي د اسراييلو جگړه نه ده،" په واشنگټن کې د چوپټيا لپاره يو څو استثناوي. "دا هم د امريکا جگړه ده."

په حقيقت کې، د متحده ايالاتو کړنې دا يقيني کوي چې د غزې محاصره به دوام ومومي. تر هغه چې متحده ايالات خپله تگلاره بدله نه کړي، دا به ممکنه وي چې ويجار تيا پای ته ورسوي

ددې مقالې دليکونکي په اړين څو کرښي :

اډوارډ هنت

اډوارډ هنت د جگړې او امپراتورۍ په اړه ليکي. هغه د ويليم او مريم کالج څخه په امريکايي مطالعاتو کې پي ايچ ډي لري.

اډوارډ هنت

----- په درناوي «10-05-2-24» .

.....